

geblokkeerd worden en via die ene straatweg zou men hoogstens twee divisies kunnen bevoorraden. Daar kwam dan nog bij dat naar het oordeel van generaal Brooke, voorzitter van de Britse *Chiefs of Staff*, Field Marshal Alexander op zijn vroegst eind september een nieuw offensief kon inzetten, anders gezegd, aldus de waarschuwing welke Brooke eind juni uitte tegen Churchill die aan de opmars door wat hij 'the Ljubljana Gap' noemde, wilde vasthouden: 'We should embark on a campaign through the Alps in winter. It was hard to make him realise that, if we took the season of the year and the topography of the country in league against us, we should have three enemies in stead of one.'¹ Het argument overtuigde Churchill niet en deze kreeg Alexander aan zijn zijde. Alexander meende namelijk dat hij, als hem niet de vijf divisies (daaronder twee Franse) werden ontnomen die in Zuid-Frankrijk zouden landen, de Duitsers veel vroeger uit Noord-Italië zou kunnen verdrijven, zodat het offensief door 'the Ljubljana Gap' aanzienlijk eerder kon worden ingezet dan Brooke aannam.

Los nog van het feit dat verwacht moest worden dat de Gaulle's bewind in Algiers niet zou goedvinden dat zijn twee Franse divisies op de Balkan zouden worden gebruikt in plaats van tot de bevrijding van Frankrijk bij te dragen, maakte wat Churchill en Alexander wensten, op de Amerikaanse *Joint Chiefs of Staff* en op Eisenhower niet de minste indruk. 'France', zo schreef Eisenhower op 23 juni aan de *Combined Chiefs of Staff*, 'is the decisive theatre . . . In my view, the resources of Great Britain and of the United States will not allow us to maintain two major theatres in the European War, each with decisive missions.'² De *Joint Chiefs of Staff* waren het hier geheel mee eens. Binnen het te Washington gevestigde college van de *Combined Chiefs of Staff* had hun opinie meer gewicht dan die van hun Britse collega's – de *Combined Chiefs* besloten, aan de landingen in Zuid-Frankrijk vast te houden. Churchill protesteerde bij Roosevelt, Roosevelt verwierp het protest, er op wijzend dat (gelijk reeds vermeld) in de Verenigde Staten zeven-en-dertig Amerikaanse divisies op transport naar Europa wachtten – divisies die voor een deel alleen in Marseille en Toulon ontscheept en via die havens bevoorrad konden worden. Het slot van het lied was dat Churchill het hoofd in de schoot legde; daarna drong hij er tot elks verbazing begin augustus op aan dat de vijf voor de *Côte d'Azur* bestemde divisies bij Bordeaux aan land

¹ Brooke's dagboek d.d. 23 juni 1944, in A. Bryant: *Triumph in the West 1943-1946. A Study based on the Diaries and Autobiographical Notes of Field Marshal the Viscount Alanbrooke* (1959), p. 223. ² Brief, 23 juni 1944, van Eisenhower aan de *Combined Chiefs of Staff*, in Ehrman: *Grand Strategy*, dl. V, p. 349-50.